

ทุกปีในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน จะมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันน่ามหัศจรรย์ของนกเหยี่ยวอพยพนับล้านตัว ซึ่งพากันบินหนีหนาวจากตอนเหนือของทวีปเอเชีย ได้แก่ รัสเซีย มองโกเลีย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย ปากีสถาน และผ่านจังหวัดชุมพรของประเทศไทย อย่างหนาแน่น จึงเป็นที่มาของเทศกาลชมเหยี่ยวอพยพ ณ จังหวัดชุมพร

นกเหยี่ยวอพยพเหล่านี้ บินเข้ามาจากหลายทิศทาง ทั้งจากภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคอีสาน ภาคตะวันออก และทางทะเล จากนั้นก็ทยอยบินอพยพตามกันมาเพื่อมุ่งหน้าลงใต้ตามแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จนผ่านมาถึง “คอคอคกระ” ซึ่งเป็นส่วนแคบที่สุดของแผ่นดินในทวีปเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ นกเหยี่ยวอพยพนับล้านจึงโค่นบินมารวมตัวผ่านผืนฟ้า ให้ชาวชุมพรเห็นกันมาหลายพันปีจวบจนปัจจุบัน และเดินทางต่อไปยังที่พำนักตลอดช่วงฤดูหนาว ณ ประเทศอินโดนีเซีย จากนั้นพอถึงช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน นกเหยี่ยวอพยพชุดเดียวกันนี้ ก็จะบินอพยพกลับเพื่อไปทำรังวางไข่ตามประเทศต้นกำเนิด ผ่านประเทศไทยทางฝั่งตะวันตกของจังหวัดชุมพรและระนอง หมุนเวียนขึ้น-ลงตามวงรอบเช่นนี้ตลอดมา

นกเหยี่ยวอพยพเหล่านี้ มีมากเกือบ 30 ชนิด แต่มีเพียง 5 ชนิดหลักเท่านั้น ที่อพยพมานับแสนตัวในแต่ละปี ได้แก่ เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ เหยี่ยวนกเขาพันธุ์จีน เหยี่ยวนกเขาพันธุ์ญี่ปุ่น เหยี่ยวผึ้ง และเหยี่ยวหน้าเทา ซึ่งแต่ละชนิดก็มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ แถมยังกินอาหารแตกต่างกัน

มหัศจรรย์เหยี่ยวอพยพ...ชุมพร

กัน ทำให้ระหว่างทางที่อพยพผ่านก็จะช่วยกำจัดศัตรูพืชให้เกษตรกรไทยไปด้วย เช่น หนูนา ต๊กแตน หนอนผีเสื้อ ถือเป็นบริการฟรีจากธรรมชาติ ซึ่งไม่เคยมีใครทราบมาก่อน

จนมาวันหนึ่งก็มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลท่ายาง อ.เมือง จ.ชุมพร คือ **คุณชูเกียรติ นวลศรี** ได้ริเริ่มจัด “เทศกาล

ชมเหยี่ยวอพยพ” ในปี พ.ศ. 2545 ร่วมกับท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน ต่อมาได้ย้ายสถานที่จัดงานมา ณ “เขาดินสอ” ต.บางสน อ.ปะทิว จ.ชุมพร ที่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 150 เมตร จากนั้นก็มีผู้คนทั่วทุกสารทิศให้ความสนใจ มาชมนกเหยี่ยวอพยพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากคนในจังหวัดไปจนถึงระดับประเทศ และระดับนานาชาติในที่สุด ทำให้จังหวัดชุมพรมีชื่อเสียงโด่งดังมาก เพราะมีจุดขายทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่ เป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ต้องมาชมฝูงเหยี่ยวอพยพอันน่าตื่นตาตื่นใจให้ได้สักครั้งในชีวิต โดยถูกขนานนามว่า “Hawk Mountain of Asia” หรือ ภูเขาเหยี่ยวแห่งเอเชีย ภาคีหลักที่ทำให้เทศกาลชมเหยี่ยวอพยพประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร, สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชุมพร, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานชุมพร, เทศบาลตำบลบางสน อ.ปะทิว จ.ชุมพร, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), สถาบันวิจัยสัตว์ป่าคองแสง กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, บ้านสวนสบาย, มูลนิธิศึกษาธรรมชาติเขาดีนสอ, ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย พนักงานท่องเที่ยวเข้าไปในจังหวัดชุมพรเพิ่มขึ้น ก็ใช้จ่ายกันมากขึ้น เช่น ค่าโรงแรม ค่าเช่ารถ ค่าอาหาร ค่าของฝาก และสร้างงานต่าง ๆ เพิ่มให้แก่คนชุมพรเป็นจำนวนมาก ประมาณการณ์ว่าในช่วงฤดูชมนกเหยี่ยวอพยพ 4 เดือน จะมีเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท จึงถือว่า “เทศกาลชมเหยี่ยวอพยพ” เป็นการใช้จ่ายทางธรรมชาติอย่างคุ้มค่า ขอเพียงช่วยกันอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวให้นักเหยี่ยวอพยพได้บินผ่าน ปกป้องให้ไม่มีการล่าอย่างเด็ดขาด และลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าชาวชุมพรทำได้มาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เท่านั้นก็จะทำให้นักเหยี่ยวยังอพยพผ่านเส้นทางนี้ ซึ่งคนชุมพรก็จะมีรายได้เสริมจากนักท่องเที่ยวตลอดไปด้วย ถือเป็นการพึ่งพากันระหว่างคนและสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิด “เมื่อนกอยู่ได้ คนก็ต้องอยู่ได้ และเกื้อกูลกันตลอดไป”.

เรื่อง/ภาพ นายสัตวแพทย์เกษตร สุเตชะ